

Cunst

**DIGITAAL TIJDSCHRIFT
VOOR CULTUUR, KUNST EN LANDSCHAP**

FLEVOLAND

05 / 2013

Mei 2013

Redactioneel

Mei. Ieder jaar weer eerst de oorlog en daarna de bevrijding. Het musje in het gedicht van William Carlos Williams vertelt impliciet dat de oorlog en de schaduw in onze huid (veren) is gaan zitten. Maar dat gedicht schreef hij vlak na de oorlog. Nu zijn er andere dingen die ons in de huid zijn gaan zitten. De economie vooral. Geld. Crisis.

Kunstenaars hebben daar ook mee te maken. De wereld van het geld verandert en daarmee verandert weer de wereld. Ook de veranderende geldstromen in Nederland maken dat het denkklimaat verandert.

Kouder? Ieder voor zich?

Nee, daar vinden we niet de oplossing.

We moeten zoeken naar draagkracht, naar binding, naar visie. We moeten nieuwe vormen zoeken. Kunstenaars zijn bij uitstek bedenkers van nieuwe vormen. Werk aan de winkel!

In deze CUNST een eerste nieuwe vorm: dit keer geen Galerie CUNST, maar ART FUNDING. Een uitgebreid verhaal over een kunstwerk in Archipel waarvoor we met fondswerving al een substantieel bedrag hebben binnengehaald... maar nog niet genoeg. Financiële hulp is nodig. Uw hulp!?

Ik wens u veel plezier met CUNST.

Hein Walter

Inhoud

pag 3	Archipelhof - meneer Dansmeester
pag 4/13	Art Funding, De Cirkel is rond
pag 14	column Ad Kuijper
pag 15	Bundel Zonder titels
pag 16	Zonder titel
pag 17/19	Beschouwingen, Rob van den Broek
pag 20/25	Kunstwerken ter bevordering (2)
pag 26/27	Sprookje, deel 1
pag 28/29	Kunst in de openbare ruimte
pag 30/35	Brigitte Hielkema
pag 36/37	Schilderlessen
pag 38	Expositie Provinciehuis
pag 39/41	Nieuw Verleden
pag 42/43	Kort nieuws
pag 44	Adressen

Het maandelijks tijdschrift CUNST wordt gemaakt door de Kunstenaars Vereniging Flevoland. www.flevokunst.nl

Wilt u maandelijks een bericht in uw mailbox ontvangen dat de nieuwe CUNST er weer is? U kunt u daarvoor inschrijven op www.flevokunst.nl

Of stuur een mail naar heinwalter@tiscali.nl. Gebruik dit adres ook voor kopij of vragen. Bellen kan ook: 06 51924882

The Sleeping Brute

For three years at evening
the sparrow has come
under the porch roof to sleep.

What has this to do
with the war in Europe? For
three years winter

and summer the same sparrow
with covered head
asleep among the gray shadows.

William Carlos Williams (1883 - 1963)

Het Slapend Beest

Al drie jaar 's avonds
is de mus gekomen
om onder het afdak te slapen.

Wat heeft dat te maken
met de oorlog in Europa? Al
drie jaar winter's

en zomer's hetzelfde musje
met ineengedoken kopje
slapend in de grijze schaduw.

Vertaling: Hein Walter

Archipelhof - Meneer Dansmeester
door Hein Walter

Slapen vind ik prettig, ja.

Ben ik bang om dood te gaan?

Ik stel het niet op prijs.

Ik voel me niet ziek, nee.

Ik verlang er ook niet naar.

De wil is er.

Over een tijdje loop ik weer.

Wensen?

Dat is moeilijk.

Moeilijk om iets te wensen.

Meneer Dansmeester was iemand die ineengedoken in een rolstoel zit, altijd zijn handen voor zijn gezicht houdt en lijkt te slapen. Hij vroeg geen aandacht, hij leek tevreden en daardoor was de kans groot dat je hem oversloeg. Dat heb ik dan ook lange tijd gedaan. Toen er live muziek werd gespeeld (twee saxofonisten speelden klassieke muziek in de huiskamer) zag ik hem opeens even uit zijn stilte tevoorschijn komen. Toen het muziekstuk klaar was, klapte hij hard in zijn handen. Een klap of tien. Daarna dook hij weer onder!

Daarna zocht ik hem op, sprak hem aan, maakte foto's van hem. Hij vond het gezellig. Hij keek me ook aan, althans, hij keek, lachte. Hij bleek niet goed te kunnen zien.

Ik stelde hem vragen over algemene dingen. Over geluk, over ziekte, over sterven, over wijsheid, over jeugd, dat soort dingen. Hij vond het lastige vragen, maar hij ging ze niet uit de weg. Hij dacht over elke vraag secondenlang na en gaf daarna een antwoord. Het grappige was dat de anderen in de huiskamer, die achter me zaten, ook antwoord gaven. Hun groepsgepraak ging over de vragen die ik stelde aan meneer Dansmeester. Hun gesprek ging ook over wijsheid, jeugd, muziek.

Van de antwoorden die meneer Dansmeester gaf, heb ik een selectie gemaakt en die samen met een goede foto opgestuurd naar de familie. Ze waren er blij mee.

Mij trof in zijn antwoorden vooral het optimisme. Meneer Dansmeester zat de hele dag in de stoel, hoe saai moet dat zijn? Maar uit zijn antwoorden sprak iets anders. Tevredenheid! Hij voelde zich blijkbaar niet ziek en hij had eigenlijk niets te wensen. Humor had hij nog! Hij voelde zich niet ziek en hij verlangde er ook niet naar. De dood stelde hij niet op prijs!

Zijn optimisme was zelfs zo groot dat het hem deed geloven dat hij over een tijdje weer kon lopen. Misschien zelfs weer dansen.

Hoop deed hem leven!

Hij is op 28 april overleden.

ART FUNDING

De tijd van de geldstromen verandert. Tot voor kort waren er voor kunstwerken publieke middelen beschikbaar, in de vorm van subsidies, stipendia, 1 % regeling, opdrachten vanuit het rijk en gemeente, maar de sfeer is veranderd en er is vanuit de overheid en vanuit grote landelijke fondsen minder geld voor kunst beschikbaar. Dat is voor de kunstwereld duidelijk voelbaar. We moeten daarom andere middelen vinden om kunstprojecten te financieren. Het is een in het oog springende ontwikkeling, maar niet noodzakelijk negatief. Het veroorzaakt beweging en de nieuwe vormen van financiering maken ook duidelijk dat kunstwerken een plaats in de samenleving hebben, dat ze gedragen moeten worden door de samenleving. En we krijgen allemaal de kans om zelf verantwoordelijkheid te nemen en die initiatieven te ondersteunen die we waarderen.

In CUNST willen we van tijd tot tijd een kunstproject in beeld brengen waarvoor financiering wordt gezocht. In dit nummer gaat het om een kunstwerk van Siemen Bolhuis voor zorgcentrum Archipel in Almere Literatuurwijk. Het kunstwerk kost in totaal 15.000 euro. Daarvan is de helft al via subsidies binnen.

Op dinsdag 28 mei organiseren we een feestelijk benefit-diner in restaurant de Ziel (Archipel), waarbij verschillende mensen zullen optreden. Kaarten € 95,- per couverte.

Er is ook een gironummer open voor kleine of grote bedragen. Stichting De Zijderups, krijgt de ANBI status - de donaties zijn voor de belastingdienst aftrekbaar.

De Cirkel is rond – *kunst in de zorg*

door Hein Walter

Zorgcentrum Archipel

Zorgcentrum Archipel in Almere Literatuurwijk heeft een beschermde afdeling, Archipelhof, ook wel Herman Linzelhof genoemd. Er is daar ruimte voor tweeënveertig dementerende ouderen, verdeeld over zes woningen: kleinschalig wonen met goede zorg. De bewoners worden er uitgedaagd om, zolang als het gaat, mee te helpen bij het dagelijkse huishouden, zoals was vouwen, aardappelen schillen. Er is in elke woning een keuken, daar wordt elke avond gekookt.

Zorg op maat, de zorg van de toekomst met aandacht voor de persoonlijke beleving.

Kunst en ruimte voor geestelijke en creatieve ontplooiing spelen in deze manier van zorg geven een belangrijke rol.

Kunstenaar in de zorg

Ik heb nu bijna anderhalf jaar mijn atelier in Zorgcentrum Archipel. Mijn situatie is bijzonder, misschien zelfs wel uniek: ik ben als kunstenaar in Archipel werkzaam en in die hoedanigheid werk ik met mensen die dementeren. Geen dagbesteding, maar kunst. Ze maken tekeningen en schilderijen op mijn atelier, ik maak poëzie met ze en ik voer ook (filosofische) groepsgesprekken. Ik heb een bundel uitgegeven met hun poëzie, ik maak tentoonstellingen met hun werk en ik heb een rubriek in Cunst. Maar mijn atelier gebruik ik ook voor mijn eigen werk als beeldend kunstenaar en daardoor komen er ook mensen uit de kunstwereld in Archipel.

Ik heb ervaren dat ik als kunstenaar iets kan geven aan bewoners en personeel, iets toe kan voegen aan de zorg - ideeën, impulsieve daadkracht en creatieve energie, beweging, contacten - dat ze niet hebben gemist toen ik er nog niet werkte, maar waar ze ontzettend blij mee zijn nu ze hebben ervaren wat kunst teweeg kan brengen. Mijn werk met mensen die dementeren kan ik samenvatten door te zeggen dat ik hun individualiteit en hun creativiteit centraal laat staan. Ze maken werkelijk mooie dingen en daardoor realiseert iedereen zich dat de dementerende oudere een individu blijft met een eigen persoonlijkheid die wel degelijk in staat is tot groei en ontwikkeling.

Vorm

Mij viel het op dat de zorg voor de bewoners in Archipel goed is, dat er respectvol en aandachtig voor de ouderen gezorgd wordt, maar ik zag ook dat er wat ontbrak. Vorm. Vroeger was er overal vorm, vooral door godsdienst en religie gegeven. Rituelen, manieren en waarden waren door religieuze tradities ontstaan en in leven gehouden. Nu de kracht van de godsdienst is afgenomen, is ook de vorm aan het verdwijnen. Hoe verwelkom je een bewoner, hoe laat je iemand zich thuis voelen, welke rituelen durf je te gebruiken, en welke rituelen mogen bij een bepaalde bewoners juist niet? Door het gebrek aan vorm en vaste rituelen is de

verwelkoming afhankelijk van wie er op een bepaald moment werkt. En het is voor de verpleging eigenlijk ook teveel gevraagd om een goede ceremonie te ontwikkelen en te onderhouden. Dus het schiet er vaak bij in. Terwijl juist die eerste momenten waarop nieuwe bewoners (en familie) in hun nieuwe woonomgeving zijn, zo'n geweldige kans bieden om iemand zich thuis en welkom te laten voelen.

Vorm is goed voor iedereen, maar essentieel voor mensen die dementeren. Vorm geeft houvast, ritme, herhaling. Vorm bindt. Er moet gezocht worden naar een nieuwe vorm voor een ritueel waar zowel aan loslaten als aan thuiskomen ruimte wordt gegeven. Vorm... dat is het terrein van de kunst! Altijd geweest.

Vraag

Het personeel en directie hebben aan mijn werk gezien welke positieve energie kunst heeft op de bewoners. Dat was een goede bodem om verder te praten over mijn samenwerking met Siemen Bolhuis en te vertellen over onze ervaringen met kunstwerken in andere wooninstellingen. Na een gesprek op zijn atelier over rituelen en ceremonies hebben ze aan Siemen de vraag gesteld om iets te bedenken dat kan helpen bij het ontwikkelen van nieuwe rituelen.

Pas toen Siemen een paar maanden later het ontwerp presenteerde, begrepen ze werkelijk de impact van hun vraag en zagen ze goed er nu niet was. Ze omarmden het ontwerp met groot enthousiasme en ze wilden het eigenlijk meteen hebben! Maar de benodigde budgetten moesten toch wel eerst gevonden worden.

Dementie - afscheid nemen

Dementie. Als samenleving krijgen we, door de vergrijzing, te maken met een enorme groei van het aantal ouderen die lijden aan deze ziekte; dan gaat het op macroniveau vooral over de beheersing van de zorgkosten. Wie er van dichtbij mee te maken krijgt, zo heb ik gezien, wordt geconfronteerd met het menselijke drama, met lichamelijke en geestelijke aftakeling, verlies en verdriet. De familieleden voelen zich tekort schieten, machteloos, ze moeten gedwongen loslaten; tegelijk willen ze de beste zorg en zijn ze vaak heel betrokken. Dementie is voor de dementerende oudere, maar ook voor de familie helaas vaak een eenzaam proces.

Dit kunstwerk helpt de dementerende bewoner, omdat het helder is en op een duidelijke manier de schoonheid van het leven verbeeldt, het volledige leven dat alle fasen en momenten omvat.

Dit kunstwerk zal de familie helpen om afscheid te nemen van hun geliefde (bij het sterven, maar ook de verhuizing naar een beschermde afdeling betekent afscheid nemen van een periode), omdat het vorm geeft aan hun gevoel. Door het vaste gebruik van het kunstwerk wordt er tijd genomen voor het gevoel, het verdriet, het afscheid, wordt het erkend. Het kunstwerk maakt ook duidelijk dat de familie niet alleen staat. En het kunstwerk creëert de rust om stil te staan bij het leven, bij de ontwikkeling van jong naar oud, van kleine stappen naar grote, en laat middels vorm zien dat alle stappen, hoe groot of klein ook, zelfs de vergeten stappen, van goud zijn.

De Cirkel is rond

Het kunstwerk dat Siemen Bolhuis heeft ontworpen, 'De Cirkel is rond', is de plaats waar de ceremonie zal plaatsvinden als er nieuwe bewoners komen, en ook de plaats waar afscheid wordt genomen van een bewoner als die is gestorven. Het kunstwerk zal de eenheid binnen de woongroepen versterken, maar het zal ook ondersteunend zijn in het verwerken van het verdriet. Het kunstwerk geeft *ruimte!* Ruimte om samen te zijn, om na te denken, om te bidden, om te overwegen, maar ook om spelenderwijs over het leven en de dood te spreken.

Het is universeel. Het is een kunstwerk waar zowel de mensen die niet religieus zijn als de mensen met een Christelijke of andere religieuze achtergrond zich thuis zullen voelen.

Tuin van Archipelhof

De Cirkel is rond

door Siemen Bolhuis

Het ontwerp

Een beeld voor de binnentuin van zeven hardstenen reliëfs die samen een cirkel vormen, gelegd in een vloer van gebroken lei-steentjes.

De cirkel staat voor het leven en de zeven delen voor zeven levensstadia: peuter, kind, puber, jong volwassene, volwassene, oudere en oude mens.

Het is een levenspad met in elk stadium één paar afdrukken van lopende voeten.

De eerste voeten zijn peutervoetjes en de laatste paar van de oude mens. Ze staan voor het leven van die ene man of vrouw die het laatste stukje van zijn of haar leven in Archipel komt wonen en daar hoogstwaarschijnlijk zal sterven.

Ondanks dat deze levenscirkel uit losse stukken bestaat, is de indruk ervan dat het een geheel is. En dat dat geheel helemaal is afgelegd. Alles tussen geboorte en sterven. Het leven is vol-maakt.

Tussen de delen is ruimte. Die ruimte staat voor wat we zijn ver-geten. Al dan niet demen-terend.

Maar ook deze ruimte is onderdeel van de cirkel. Ook dat is vol-maakt.

'De cirkel is rond', een beeld voor woonzorgcentrum Archipel
door Siemen Bolhuis.

Maat van het vierkant is 4,20 m. Maat van de cirkel is 2.60 m.

Materialen: Hardsteen, 24 karaat bladgoud en gebroken leiste-
en.

De grootte van het oppervlak is bij elke fase anders. Zo ook de diepte van het reliëf.

Tot een jaar of 50, misschien 60 wordt de indruk op het leven en de ruimte die wordt ingenomen groter. Daarmee ook de grootte van de steen en de diepte van het reliëf. Daarna neemt dat weer geleidelijk af.

De voetafdrukken zijn van goud. Dat wat we in het leven neerzetten is van waarde. Het zijn ook de momenten waarin we het leven heel bewust ervaren en die letterlijk goud waard zijn. Het is de schoonheid van het leven.

In het midden staat het vuur. Hier als het middelpunt van het bestaan. Allereerst als symbool voor de Liefde. Of als de levenswil, de dynamiek, de strijd en de schoonheid van het leven.

Het vuur is ook al aanwezig in de dynamiek van het lopen en in de glans van het goud.

Tot slot is het een archipel van acht eilandjes van hardsteen in een zee van lei→steentjes.

De lantaarn in het midden is een bestaand element van het Finse merk Ittala.

De ruimte rond de cirkel is zodanig dat er gemakkelijk een kring van mensen omheen kan staan.

Gebruik van het kunstwerk

In Archipel worden van tijd tot tijd bijeenkomsten gehouden over verschillende onderwerpen, zoals dementie en afscheid nemen, rouwverwerking. Het is de wens van geestelijk verzorger om die bijeenkomsten te gaan starten bij dit kunstwerk. Hij zal teksten gaan schrijven en verzamelen die hiervoor gebruikt kunnen worden.

Er zal twee keer per jaar een bijeenkomst worden georganiseerd waarbij alle bewoners, hun familie en ook de zusters worden uitgenodigd. Tijdens die bijeenkomsten worden alle nieuwe bewoners welkom geheten en wordt stilgestaan bij de gemeenschap die Archipelhof is. Er worden teksten geschreven en verzameld die kunnen worden voorgedragen door verschillende mensen. Doordat het vaste teksten worden, is van te voren duidelijk welke taak mensen kunnen krijgen.

Als nieuwe bewoners of familieleden behoefte hebben aan een apart ritueel, dan geeft het kunstwerk daar de ruimte voor.

Bij overlijden zal het kunstwerk de centrale plaats zijn voor het afscheidsritueel.

Contact met de wereld

Een beschermde omgeving is goed voor mensen die dementeren – al zullen zij het zelf in het begin soms anders ervaren – maar beschermd wil niet zeggen dat de wereld afgesloten moet zijn van de rest van de maatschappij! Het is juist heel goed als er af en toe ook mensen van buiten komen. Met de ceremonies kunnen we extra gelegenheid scheppen waarop de bewoners contact hebben met de buitenwereld.

Ondersteunen

Vind u het idee van het kunstwerk goed en wilt u het ondersteunen, dan zijn er verschillende manieren om een bijdrage te leveren:

1.

U kunt kaarten bestellen voor het feestelijke diner op 28 mei in restaurant De Ziel.

Dat begint om 18.00 uur. Er zullen optredens en voordrachten van verschillende artiesten. Cultuur voor Cultuur.

Die kaarten kosten € 95,- per couvert.

2.

U kunt een bijdrage storten op het gironummer van stichting De Zijderups. Giro 5091531. Stichting de Zijderups heeft de ANBI status aangevraagd. De donaties zijn voor de belastingdienst aftrekbaar.

3.

Als u € 125,- of meer overmaakt, dan krijgt u als dank voor uw bijdrage een werk dat is gemaakt door een bewoner van Archipelhof. Het gaat om tekeningen en pastels die zijn gemaakt op het atelier van en onder leiding van Hein Walter. De werken zijn mooi ingelijst, met passe partout. Sommige van die tekeningen zijn eerder tentoongesteld tijdens de succesvolle expositie *De Schoonheid van Dementeren*. Zie op de volgende pagina's wat voorbeelden van werken die in aanmerking komen.

Informatie over donaties of diner, mail naar heinwalter@tiscali.nl

DINSDAG AVOND 28 MEI 2013
FEESTELIJK BENEFIET DINER IN RESTAURANT DE ZIEL
TEN BEHOEVE VAN EEN KUNSTWERK VOOR DE TUIN VAN ARCHIPELHOF

Geachte mevrouw/heer,

We vallen met de deur in huis, we doen een beroep op u! Zonder uw steun krijgen we de financiering niet rond van een kunstwerk in de tuin van Archipelhof, de beschermde afdeling van Woon- en Zorgcentrum Archipel.

Dementie is een enorme maatschappelijke uitdaging. Dementie is een ziekte met een indringend verloop, waar we als samenleving meer en meer mee te maken krijgen. We zullen daar als maatschappij geld, aandacht en zorg aan moeten besteden. Wij, stichting De Zijderups in samenwerking met Archipel, richten ons bij dit initiatief op het welzijn van de bewoners binnen de kleine samenleving die een beschermde afdeling is.

Kleinschalig wonen, dat wordt door velen gezien als de zorg van de toekomst. De zorg van de toekomst bestaat echter al zo'n jaar of tien in Archipel. Archipelhof (ook wel Herman Linzelhof genoemd, naar Herman Linzel, die Archipel heeft opgezet) bestaat uit zes wooneenheden waar de bewoners leven in een soort gezinssituatie. Dat werkt goed! Er wordt goed voor de bewoners gezorgd. Maar de eenheid van een gezin komt niet vanzelf. Die moet groeien, die moet vorm krijgen.

Beeldhouwers zijn bij uitstek deskundig op het gebied van vorm.

Aan de Almeerse beeldhouwer Siemen Bolhuis, die heel goed is in het omzetten van een innerlijke naar een uiterlijke vorm, is gevraagd om een ontwerp te maken van een kunstwerk dat ondersteunend is bij het stimuleren van het gevoel van eenheid, van samenleven.

Dat ontwerp is fantastisch, zo is de algemene reactie, van het personeel, van de directie, van de familie. Het kunstwerk zal niet alleen helpen bij het ontwikkelen van welkomst- en afscheidsrituelen die de eenheid van de woongroepen versterken, maar het helpt ons als maatschappij om op een goede manier met dementie om te gaan.

Om te laten zien dat het kunstwerk die bijdrage levert, moet het er wel eerst komen! U kunt daarbij helpen. We organiseren op 28 mei aanstaande een feestelijk benefiet diner waarvan de opbrengsten ten goede komen aan de realisatie van het kunstwerk. We organiseren het diner in restaurant De Ziel, het restaurant van Archipel. Er zullen optredens zijn, er zal gesproken worden, er zal heerlijk gegeten worden, maar het belangrijkste is natuurlijk dat u met uw aanmelding ons initiatief ondersteunt!

Kunst en Cultuur zijn essentieel voor de samenleving. Dat weten we eigenlijk heel goed, maar toch zijn er in die hoek de laatste tijd grote klappen gevallen. Wij willen niet bij de pakken neerzitten. Wij dragen onze overtuiging uit dat kunst niet alleen individueel waardevol is, maar dat kunstenaars een unieke bijdrage leveren en kunnen helpen bij het vinden van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Met uw bijdrage maakt u niet alleen het kunstwerk mogelijk, waardoor u direct het welzijn van de bewoners van Archipel helpt te vergroten, maar laat u indirect zien dat u het met ons eens bent, dat kunst ertoe doet.

Er kunnen maximaal 90 mensen aan het diner deelnemen. Bij dat aantal is de financiering rond! Dan zullen we u in september uitnodigen om bij de officiële, feestelijke ingebruikname aanwezig te zijn. Deelnemen aan het diner kost € 95,- per couvert. Ontvangst is om 18.00 uur. We verwachten het eind van het diner rond 22.30 uur.

Voor meer informatie over de achtergrond en uitwerking van het kunstwerk, verwijzen we u naar de website van Siemen Bolhuis: www.siemebolhuis.nl

Wilt u meer informatie over het diner of wilt u zich opgegeven, dan kunt u mailen naar Hein Walter: heinwalter@tiscali.nl.

Overweegt u een gift? Dat kan op het gironummer van stichting de Zijderups. Stichting de Zijderups is de organisatie die de organisatie doet rond het kunstwerk en het benefiet diner: giro 5091531 - onder vermelding van Gift voor De Corkel is rond)

(Stichting de Zijderups heeft de ANBI status aangevraagd en we verwachten een toekenning van de belastingdienst, waarmee uw gift voor de belastingdienst aftrekbaar is).

We danken u voor uw aandacht en we hopen u op 28 mei te kunnen verwelkomen.

Met vriendelijke groet,

Het organisatieteam,

Rob Kusters,

zorgmanager van Archipel en Vizier

Elly Linzel,

initiatiefnemer van o.a. Cultuur als Motor van de Economie

Francis Kastermans,

teammanager van de P.G. afdeling van Archipel

Parcival van Gessel,

geestelijk verzorger van Archipel

Siemen Bolhuis,

beeldhouwer

Hein Walter,

o.a. artistiek leider van stichting de Zijderups

De kunstenaar als bevlogen ijdeltuit of Homo Ludens

door Ad Kuijper - april 2013

Van 1977 tot 1980 heb ik een opleiding genoten aan De Jelburg, Akademie voor Edukatieve Arbeid te Baarn, onderdeel van de MiKoJel. Daar werd je muzisch-ludisch gaar gestoomd tot o.a. creatief en/of speltherapeut. De filosofie en wijze van scholing, zelfontdekking en verkenning van de creatieve krachten van de eigen spelende ziel, was geënt op het boek van Johan Huizinga: "Homo Ludens, proeve eener bepaling van het spelelement der cultuur, 1938".

Wij mochten zelf onze docenten kiezen, onze groepsleden en de naam van je leer-werk-speelgroep. Zo had je prozaïsche groepsnamen als 'Akwadoe', 'Heavenly play', 'SensiMoti', 'No 7 o.i.d.' en de 'ML-groep'. Ik zat in de laatstgenoemde, voluit Muzisch-Ludische groep genaamd. Ik heb drie jaar gespeeld, met anderen en met mezelf. Alles kon, zonder of met docenten en elke week een spontane ludische oprisping op het toneel in de aula. Bier, patchouly, breien en zon ingestraald zuurdesem brood in de akademie-kantine (met een 'k' van mag ik een teiltje?). Jamsessies op het grasveld. Antroposofisch kleien, intuïtief verven, Perzisch punniken, sensitief wolspinnen, sensopatisch vilt dansen, libineus kruisbestuiven en vilein fileren met een glimlach, knuffels en spinsels. Ook werden wij vaak in opperste esthetische illusie verleid om iets te doen wat je anders niet zou doen. In mijn geval was dat anorganisch bewegen, in de volksmond 'lekker dansen' en 'uit je plaat gaan op feestjes' genoemd, wat ik een ultieme vorm van 'vervelingskunst' vond.

Gelukkig is het uiteindelijk goed met mij gekomen. Ook al is mijn scholingsbasis niet de kunstacademie geweest. Mijn opleiding was op therapeutische grondslag wroeten in mijn ziel in een anarchistische setting, om daar het goud te delven wat men passie noemt. Muzisch-ludisch spelen zonder spelregels. Maar is de gedrevenheid en drang om te scheppen, te creëren, te spelen met alle scheppende creatieve mogelijkheden die in je zelf zitten, voldoende om je kunstenaar te noemen? Wanneer je je ook als kunstenaar wil manifesteren en daar een podium voor zoekt? Moet je ook niet op z'n minst een beetje ijdeltuit zijn? Niet gehinderd worden door enige mate van bescheidenheid en een uit de kluiten gewassen ego hebben? De filosoof Frank Meester stelt in zijn boek: 'Zie mij; Filosofie van de ijdeltuit' dat ijdeltuit op zich zelf een scheppende en drijvend kracht, ja zelfs een deugd, is. Een pleidooi voor, zoals de flaptekst verkondigt: "Maak van je leven een mooi verhaal waarin je zelf de hoofdrol speelt." en ik citeer verder: "Zonder ijdeltuit geen kunst, literatuur, topsport of wetenschap" De basis van kunstenaarschap is dus ijdeltuit, als wij onze filosoof van eigen bodem, mogen geloven. Daarmee zijn allen die aan de schone kunsten doen en verklaard kunstenaar zijn, dus ijdeltuiten. Weliswaar ijdeltuiten met een passie, een boodschap. Maar hoe zit dat dan met de verlegen, ploeterende en onbegrepen vakbroeders en zusters, die niet durven of willen exposeren, wegzakken in de vergetelheid en ziel-dodende baantjes? Mag een kunstenaar ook niet gewoon voor zich zelf werken, autonoom maar anoniem. Ben je als je niks wil laten zien geen kunstenaar en ijdeltuit, maar gewoon een bevlogen Homo Ludens? Wordt vervolgd.....

Zonder titels

Hein Walter

Vrouwen die geschiedenis hebben gemaakt

Hein Walter

Zonder titel, vrouwen die geschiedenis hebben gemaakt

Uitgeverij De Zijderups (eigen beheer)

€ 15,- (exclusief € 2,- verzendkosten).

bestellen: mail naar heinwalter@tiscali.nl

Inleiding

In 2008 bracht ik *Zonder Titels* uit, een verzameling gedichten over mannen die geschiedenis hebben gemaakt. Ik eindigde de inleiding met de belofte dat ik ook deel 2 zou uitbrengen, de vrouwen. Het duurde langer dan ik dacht, maar nu heb ik eindelijk voldoende gedichten om ze te bundelen.

Eva, Enheduanna van Babylon, Nefertiti , Sappho, Judit, Hypatia, Cleopatra, Het meisje van Yde, Maria, Theodoa 1, Hildegard von Bingen, Hadewijch, Jeanne d'Arc, Theresia van Avila, Kenau Simonsdochter Hasselaer, Maeijken Joosten, Anna Maria van Schurman, askia van Uylenburgh, Maria Sibylla Merian, Catharina Mulder, Anna Göldi, Caroline Herschel, Florence Nightingale Emily Dickinson, Camille Claudel, Marie Curie, Helene Kröller-Müller, Margreet Zelle, Asta Nielsen, Wilma Vermaat, Astrid Lindgren, Catharina van der Linden, Eva Braun, Hedy Lamarr, Jannetje Schaft, Henrietta Lacks, Maria Kalogeropoulos, Anne Frank, Ulricke Meinhof.

Zonder titels: *portretten van vrouwen die geschiedenis hebben gemaakt*

Saskia van Uylenburgh

Nooit stond ik in de schaduw
van mijn man, maar altijd in het spotlicht.

Ik was zijn Friese bruidje, zijn Flora,
zijn Arcadische schoonheid.

Wie met röntgenogen onder de verflaag
van ons huwelijk had kunnen kijken,

die had zeker de houtskoollijnen
van de liefde gezien, zuiver en kwetsbaar.

Toen ik stierf, maakte hij etsen;
het zuur hield hem in leven.

Saskia van Uylenburgh (1612 – 1642) was de vrouw van Rembrandt. Hij heeft haar verschillende keren geportretteerd

Beschouwingen - door Rob van den Broek

Ik heb nu 12 instrumenten klaar voor het museum, nr. 11 en 12 zijn bijna klaar.

De eerste 10 instrumenten voor het MIM:

Ter toelichting:

ik heb eigenlijk 4 series: 2 complete strijkwartetten, één geïnspireerd op Dmitri Shostakovich, het witte strijkkwartet (rechtsboven)

Het tweede is gemaakt in opdracht van het Matangi kwartet, de handen (rechtsonder)

Dan nog twee sets van twee instrumenten.

De altviool Quinton (onder links) krijgt een grote broer, de cello.

De alien (onder rechts) krijgt er nog een zus bij.

Experimentele vioolbouw - door Anne-Emmanuelle Ceulemans Muziekinstrumentenmuseum Brussel

Sinds haar ontstaan in de 16de eeuw vertoont de viool een zekere onveranderlijkheid qua vorm en stemming. Terwijl veel muziekinstrumenten uit de renaissance door de eeuwen heen sterk geëvolueerd of verdwenen zijn, lijken vroege violaafbeeldingen zoals die van Michelangelo Caravaggio nog opvallend veel op het instrument van vandaag. De Luitspeler en de Zegevierende Cupido geven daar goede voorbeelden van.

Nochtans hebben sommige bouwers in de loop der tijd opmerkelijke experimentele violen, altviolen en cello's geproduceerd. Het Brussels Muziekinstrumentenmuseum bezit een mooie collectie dergelijke instrumenten, waarvan we hier enkele exemplaren tonen. Meer voorbeelden zijn te vinden op de Online catalogus van het museum onder de zoekterm "experimentele viool".

In de jaren 1830 ontwierp een Franse violist, Nicolas Sulot, een viool waarvan de rug een het klankblad gegolfd zijn (pl. 1). Door het grotere volume van de klankkast hoopte hij de klanksterkte van het instrument te verbeteren.

Pl. 1. Nicolas Sulot, Viool, Brussel,
Muziekinstrumentenmuseum, inv. 1345 (© mim)

Op de Parijse wereldtentoonstelling van 1855 stelde de beroemde Franse vioolbouwer Jean-Baptiste Vuillaume een uitzonderlijk brede altviool tentoon (pl. 2). Het instrument kreeg de naam « Contralto » en werd geloofd voor zijn rijke klankkleur. Over het algemeen streven zulke 19de-eeuwse

uitvindingen naar een versterkt klankvolume. Soms geeft deze doelstelling aanleiding tot innoverende vormen, zoals de violino-harpa van Thomas Zach uit 1873 (pl. 3), die als het ware uit een schilderij van Salvador Dalí komt.

Pl. 2. Jean-Baptiste Vuillaume, "Contralto", Brussel,
Muziekinstrumentenmuseum, inv. 0234 (© mim)

Pl. 3. Thomas Zach, "Violino-harpa", Brussel,
Muziekinstrumentenmuseum, inv. 1359.01 (© mim)

In de laatste decennia hebben bouwers ook instrumenten ontwikkeld die niet louter op een grotere geluidsterkte zijn afgestemd, maar waar het instrument zelf drager wordt van een nieuw plastisch uitdrukkingsvermogen.

Hierbij denken we onder meer aan Gauthier Louppe en Roger Lanne.

Het werk van Rob van den Broek sluit aan op deze trend.

Anne-Emmanuelle Ceulemans is verantwoordelijk voor de Westerse snaarinstrumenten in het Muziekinstrumentenmuseum Brussel.

'kunstwerken ter bevordering der nutteloosheid'

Op zaterdag 2 maart werd in #Loods 32 de tentoonstelling 'Kunstwerken ter bevordering der nutteloosheid' geopend, kunstwerken gemaakt door kunstenaars die zijn lid bij de KVF. De tentoonstelling is inmiddels weer voorbij.

Gemist?

In deze CUNST een kleine greep uit het werk dat er was te zien.

In het vorige nummer stond deel 1.

Identity

door Ninette Koning

“Kunstwerken die er uitsluitend omwille van zichzelf zijn en in die zin zijn ze op te vatten als de bloesem of als de zuivere opbrengst van ons bestaan. Bij het genieten ervan gaat dan ook ons hart open, want dan duiken wij op uit de aardse dampen van onze behoefteigheid. “
Schopenhauer.

Hieruit komt voor mij:

*doen wat in je aard ligt
materialen verzamelen die me bevallen
handelingen uitproberen
tot 't klopt voor mijn gevoel*

Bouwspel

door Renske Leeuw

Dit kunstwerk is geïnspireerd door de Ekokathedraal. De Ekokathedraal is een gestapeld (niet gemetseld) bouwwerk van restmateriaal van stratenmakers, zoals stoeptegels, klinkers, betonnen paaltjes en stoepranden. Dit materiaal is vanaf 1982 door Louis Le Roy (1924-2012) geordend tot een complex bouwwerk. Er bestaat geen uitgewerkte bouwtekening van het werk, maar de vorm van het geheel hangt af van het geleverde bouw materiaal.

Voor mij is het bouwen aan die Ekokathedraal als het spelen als kind op de bouw, waarbij je van de verspreid liggende stenen en ander materiaal een fantasiebouwwerk maakte, wat de volgende morgen door een bulldozer weer aan gort werd gereden.

Bij kinderen heet dit spelen. Bij volwassenen komen dit soort activiteiten nauwelijks voor: waarom iets maken wat de volgende dag weer verdwenen is? Maar juist bij dit bouwen ontdek je al stapelend het plezier en de schoonheid van je werk, wat een voorwaarde blijkt voor het maken van een Kunstwerk ter bevordering van de Nutteloosheid.

Ik heb als eerste het Bouwspel gestapeld. Iedereen die ook graag wil bouwen, mag mijn Bouwspel veranderen of met de dozen een nieuw bouwwerk maken op de plaats waar het nu staat.

Voorwaarde is wel dat je met plezier, doch serieus aan het stapelen gaat, het bouwwerk af maakt en niet een restant dozen laat liggen.

Maak er iets moois van, maar let op, want voor je het weet ben je een paar uur aan het werk!

Broodkruimel

door Gonny Geurts

Lucebert, de dichter van wie ik geen gedicht kan onthouden. Maar losse zinnen des te beter. Zo was mijn eerste associatie bij het vernemen van het thema; "de nutteloosheid van de kunst", dat het een thema is dat precies in deze tijd past.

Welke tijd?

Lucebert: "In die tijd heeft wat men altijd noemde schoonheid schoonheid haar gezicht verbrand".

Dat gedicht zocht ik. Maar eigenlijk zocht ik nog iets anders, iets onbeduidenders, nuttelozer.

Dat was de zin met de broodkruimel. Bleek de eindregel van hetzelfde gedicht te zijn!

In zijn debuut uit 1952 schreef hij: (schoonheid)

treft hem met het besef

een broodkruimel te zijn op de rok van het universum.'

Dat wordt mijn schilderij. Een leeg vierkant schilderij, als een tegel-tjeswijsheid-tegel, een doek van 60x60. Met een simpel sierrandje eromheen. Bijna geen kleur, maar wel kleur die je vermoeden kunt onder het wit.

En de broodkruimel, op de rok van het universum.

Het andere werkje:

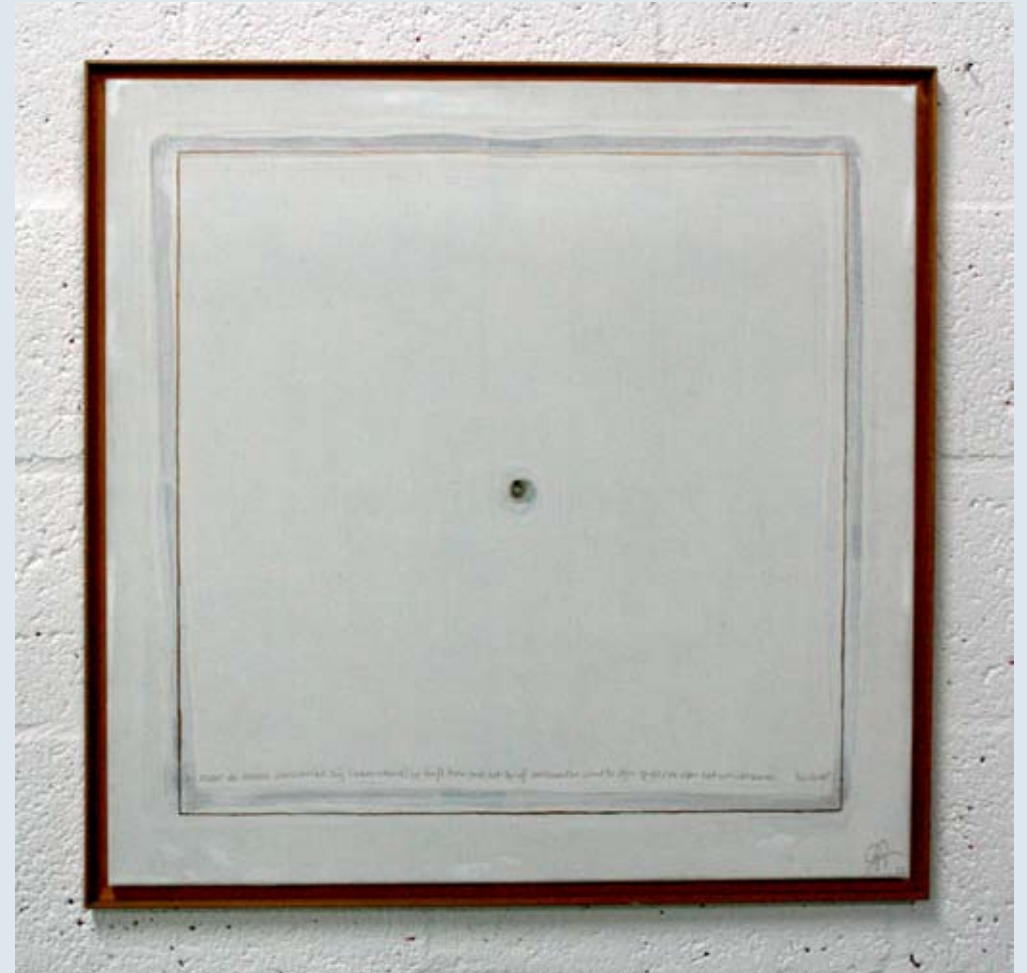
EARTH WITHOUT ART IS LIKE....EH....

De letters van het woord "earth" ga ik op een klein doekje bevestigen, om zo het "art en ...eh... " dilemma te laten zien. De tekst met potlood eronder geschreven.

Lampjes aan in EH, uit in ART

Over de nutteloosheid van de kunst, maar nu als beschouwer.

Bezig zijn met kunst, kunst tot je nemen in de vorm van beeld, geluid, tekst, vraagt van je even je nuttige bezigheden te staken, even je gedachten voorrang te geven, even je geest te verrijken. Dat is het fijne van het nutteloze van de kunst.

Beste maan

door Willem Hoogeveen

Ongevraagd stuur ik u een en ander. Om de nutteloosheid hier op aarde te bevorderen krijgt u een aantal obstakels die wij denk ik op aarde niet meer nodig hebben. Als die uit het zicht zijn, is het wellicht wat eenvoudiger te ontdekken wie we eigenlijk zijn.

Nutteloosheid komt voor mij namelijk steeds weer uit bij het mens zijn. U krijgt het volgende in de maag gesplitst: de appel die Adam en Eva aten en die er voor zou zorgen dat wij de erfzonde krijgen, als kind zouden we er al mee geboren zijn zelfs; de fantasie van de hemel, omdat het me beter lijkt dat we op aarde zoeken naar het goede en mooie; de stropdas die netheid en status suggereert, kunnen we niet beter zijn wie we zijn, de strop doen we trouwens meestal sowieso al af als we van ons werk thuis komen; PR ,want het lijkt me waardevoller iets te horen wat klopt; de ladder van het streben omdat we ook kunnen proberen te groeien; ellebogen omdat we een ander ook wat zouden kunnen gunnen. En het meer en steeds meer is ook wat armoedig. En als laatste IK, erg moeilijk, maar dat kan eerlijk gezegd wel wat minder.

Hopelijk komt het niet met een te harde klap aan en ligt het niet teveel in de weg.

PS het “huis van oranje” komt er nog bij, we kunnen ook onze verantwoordelijkheid nemen en iemand kiezen die ons representeert en niet iemand daarmee vanaf de geboorte opzadelen.

Een dag uit het leven

door Anthea Simmonds

bevordering van
nutteloosheid
ultieme vrijheid

verplicht
ik loos
doel weg
zoeken

niet
oplossen
in betekenis

Dit was de stuk tekst op de catalogus pagina. Een reeks woorden die poogt weer te geven met zo min mogelijk woorden wat ik met de thema doe.

Oscar Wilde heeft gezegd 'iedere kunstwerk is per definitie nutteloos'. Geweldig, maar als dat zo is, wat blijft dan over om de nutteloosheid te bevorderen?

Zoeken. Zoeken blijft voor mij over, niet doel bewust of gericht werken. Je hebt de ultieme vrijheid om verplicht te zoeken, induiken en zwemmen in de bezigheid van denken en maken zelf. Opluchting.

In het project rond een schild, onderzoek ik wat het is die ik gemaakt heb (hoe vreemd dat ook mag klinken), en hoe ik het (idee/projet) kan laten ontwikkelen, kan laten werken. De foto is één resultaat ervan.

Leidt het naar een volgende werk - dan is het proces nuttig geweest, maar de resultaat, het kunstwerk is dit niet. Die beoordeling is dan voor iemand anders.

Zonder titel

door Jan Coenen

Tegenwoordig maakt iedereen massa's digitale foto's. Als je iets leuks aan de muur wil, laat je een afdruk maken op canvas van zo'n foto. Tussen die honderden of duizenden foto's zit altijd wel een geslaagde zonsondergang, of een mooi boslandschap. Door de overdosis aan digitale landschapsfoto's op internet en je eigen overvolle digitale albums worden de landschappen steeds meer uitwisselbaar, steeds onzichtbaarder, steeds nuttelozer. De foto's aan de muur verdwijnen steeds meer achter het behang. Het landschap wordt onder de mat geschoffeld. De nutteloosheid neemt toe. Ter bevordering van de nutteloosheid kun je dat effect versterken, het behang naar voren halen, en de mat aandikken, met het paradoxale effect dat het landschap zichtbaarder wordt door de lucht te beschilderen, er een bloemetjesbehang tegenaan te plakken, of de hei te bedekken met vloerbedekking.

De illustratie bij deze gedachtegang vind je hierbij. Ik ben van plan op basis van dit idee, niet perse van deze foto, een schilderij te maken. Het doek staat klaar (120 x 90 cm). Misschien kan ik met dit schilderij een beetje de nutteloosheid bevorderen van de landschapsfoto. Als dat niet mocht lukken, dan bevorder ik hiermee wellicht de nutteloosheid van mijn eigen schilderijen een beetje, maar niet van mijn schilderen zelf, want dat heeft onbetwist nut, namelijk voor mijzelf.

Ballet

door Peter Koelman

Omdat nutteloos een zodanig vaag begrip is, heb ik eerst gewacht tot de lezing van Hein Walter om een plan voor een kunstwerk te maken. De lezing bracht zowel verwarring als een grote vrijheid tot interpretatie.

Kamers zonder ramen

door Hein Walter

Het klotst, kolkt, soms tegen de klippen op. Het andere moment is het een rustig stroompje, een kabbelend getij, als ware het windstil. Wind staat er namelijk niet. En ook het licht van de maan kan er niet schijnen. Er schijnt zelfs helemaal geen licht. Het is er aardedonker, geen hand voor ogen. Als je dan toch een vergelijking wil maken, stel je dan een onderaardse rivier voor, of nee, beter, de benzine in een motor van een rijdende auto. Daar kan het er woest aan toe gaan. Het hoeft daarbij echt niet te gaan om de pompende motor van een Ferrari om het flink te laten gulpen en golven. Accelereren, bochten maken, remmen, optrekken.... Als de motor stil staat, dan gaat de vergelijking mank. Op de plaats waar we hier over vertellen, staat de stroom namelijk nooit stil. En mocht het dan toch een keer stil vallen, en dat is uiteindelijk ook weer onvermijdelijk, dan is het meteen einde verhaal.

Geen mens ziet het. Terwijl het zo ontzettend alledaags is. Er is eigenlijk nauwelijks iets alledaagser denkbaar. Maar we staan er niet bij stil, kunnen ons er nauwelijks iets bij voorstellen. Jules Verne probeerde het. Hij stelde zich een reis voor naar het binnenste van een lichaam en reisde via het bloed naar het hart van de mens. Het gebeurde alle-

maal in zijn hoofd! Niet echt dus. Hij verzon het. Hier verzinnen we niks. We vertellen u hier het werkelijk gebeurde verhaal van het hart van een jongeman.

Het was op een dag. Welke dag het was, dat wist het hart niet. Het hart had geen benul van het bestaan van dagen. Het zag immers geen licht. Het kende alleen het pompen, het vlieten, het spoelen en stromen door de kamers. Het had geen idee hoe het kwam dat de stroom soms snel was en dat de snelheid dan weer afnam. Regelmaat, dat kende het hart wel. De kleine regelmaat van het kloppen, als het tikken van een klok. Maar ook de grote regelmaat van eb en vloed. Als het hart naar buiten had kunnen kijken, dan had het begrepen dat de grote regelmaat te maken had met dag en nacht, of specifieker, met waak en slaap. Maar de kamers van het hart hadden geen ramen en naar buiten kijken kon dus niet.

Het was op een dag, zomaar een moment, dat het hart iets ongekennds meemaakte! Er kwam een indringer, een belager! Een tweede hart drong in zijn kamers binnen en smolt met hem samen. Het ging plotsklaps, als getroffen door een donderslag. Liefde op het eerste gezicht kan zoiets veroorzaken en dat was ook hier het geval. Maar het hart van de jongeman was in dat opzicht zo groen als wat en wist niet wat hem overkwam. Maar het bloed stroomde zo heet en zo heftig, dat het hart er helemaal

van slag door was. Hoe het precies zat, is lastig uit te leggen, maar het klopte gewoon helemaal, de twee harten pasten perfect in elkaar en de kamers waren daardoor nog even ruim als ervoor.

Het hart van de jongeman was na verloop van tijd gewend geraakt aan de versmelting en legde zich harts-tochtelijk vast aan het andere hart. Nu de situatie eenmaal zo was, begreep het hart hoe eenzaam het ervoor was geweest. Nooit wilde het meer terug naar vroeger, nooit meer eenzaam. Nooit meer....maar helaas, het gebeurde toch. Na een tijdje paste het bezoekende hart niet meer naadloos op het hart van de jongeman en begon het hier en daar een tikkie te schuren. Krampachtig probeerde het hart de boel bij elkaar te houden, maar toen het op een moment zag dat de helft van het hart waarmee het eens zo hemels versmolten was geweest, al weg was, kon hij het niet meer volhouden. Hij liet los. Het andere hart vervloog, verdween, als door een onzichtbaar raam, uit het zicht... nee, uit het gevoel.

De situatie was in feite gelijk aan de tijd van voor de versmelting, maar zo voelde dat helemaal niet. Het hart wist nu wat het miste. Het hart stopte niet met kloppen, maar het ging bepaald niet van harte.

Juist uit onvrede komen de mooiste dingen. Dat was ook

hier het geval. Het hart van de jongeman ging op zoek. Langzaam was het besef gekomen, dat er iets bestond buiten zijn zichtveld, buiten zijn bewustzijn. Een andere dimensie. Daarvandaan was dat andere hart gekomen, en daarheen was het ook weer teruggekeerd. Er moest een andere wereld zijn. Het hart dacht na, dacht eindeloos na, maar nadenken is nou bepaald niet het sterkste punt van het hart. Het hart moet immers werken vanuit zijn gevoel. Maar dat gevoel was bij deze jongeman niet bijster goed ontwikkeld.

Een uitzichtloze situatie, zou je denken, maar juist op het moment dat je er echt geen gat meer in ziet, dan komt het goede idee. Het hart van de jongeman realiseerde zich opeens dat hij zelf niet kon reizen, maar dat hij dat wel indirect kon! Het bloed stroomde immers voortdurend waar hij zelf niet kon gaan en kwam via de aderen op alle mogelijke gebieden. Hij zou via het bloed boodschappen zenden naar de uitersten, de voeten en handen, de vingertoppen, naar de zintuigen, de darmen, naar de longen, de maag, de blaas, naar alles. En dan zou het toch gek lopen als geen van die lichaamsdelen iets zou weten. Als er een weg was naar een andere dimensie, dan zou hij hem vinden!

Wordt vervolgd

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Markering Begraafplaats Emmeloord

Annet Bult en Marianne Meinema

Schokland - Oud Emmeloord

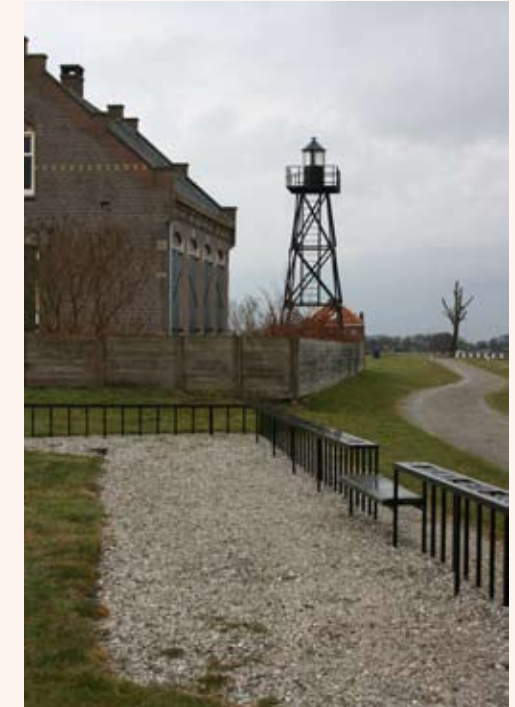
2007

Staal, omtrek ca. 20 vierkante meter

Toen er op Schokland nog mensen woonden, gingen er natuurlijk ook mensen dood. Die werden begraven op de begraafplaats. Toen Schokland in 1859 werd ontruimd, moesten de Schokkers alles meenemen. Zelfs de grafstenen van de begraafplaats! De doden bleven achter. Tot 2007 was er geen zichtbare herinnering aan de begraafplaats, tot verdriet van de nabestaanden. In dat jaar werd dit kunstwerk opgeleverd - in opdracht van het Flevo-landschap : de contouren van de oude begraafplaats zijn nu gemarkeerd in staal, als een hek om het terrein heen. De namen van de families van wie bekend is dat die daar begraven liggen, zijn in het staal te lezen. Als de zon helder schijnt, staan de schaduwen van de namen in het grind geprojecteerd.

Het veld is nu officieel ook een strooiveld! De as van overleden nazaten van Schokkers kan op dat veld worden uitgestrooid.

Schokland is werelderfgoed. De markering van de begraafplaats staat op Oud Emmeloord. Het is een werkelijk een prachtige plek. Op Oud Emmeloord staan ook de twee oudste bomen van Flevo-land. Twee iepen. Ze zijn dood, maar ze staan er nog wel. Ze mochten blijven staan omdat er zeldzame uilen in nestelen.

Brigitte Hielkema in gesprek met Hein Walter

www.bibifotografie.nl

Je bent fotografe. Je werkt in opdracht en daarnaast maak je vrij werk. Kun je om te beginnen iets vertellen over de opdrachten? Wat voor soort opdrachten krijg je? Zijn dat ook de opdrachten die je graag zou willen krijgen? Wat doe jij om opdrachten binnen te halen?

Ik ben voornamelijk commercieel fotograaf. Dat houdt in dat ik tegen een financiële vergoeding mijn diensten verleen aan bedrijven en particulieren. Ik word benaderd door ontwerpers, kledingproducenten en detaillisten die mij inhuren om bijvoorbeeld foto's van hun collecties te maken; sfeer foto's maar ook product foto's. Ik word met regelmaat ook ingezet door bedrijven om zakelijke portretten van hun personeel te maken en foto's van lopende projecten (interieur bouw, design, architectuur). Daarnaast bedien ik ook veel particuliere klanten met de fotografie van hun huwelijk, familiefoto's en portretten.

Mijn voorkeur gaat uit naar mode-gerelateerde fotografie. Het fotograferen van mensen (modellen) vind ik het mooiste dat er is. Ik ben altijd bezig om dingen mooier te maken. De modewereld verlangt natuurlijk dat alles mooier is dan de werkelijkheid, een illusie die ik graag in stand help houden, in die zin dat ik mensen op beeld altijd mooier

vind en dit dus ook graag vastleg.

De zakelijke en particuliere opdrachten hebben niet mijn voorkeur. Ik doe deze opdrachten met veel plezier en voldoening maar mijn hart ligt echt bij de modefotografie. Deels omdat de schoorsteen moet roken, maar ook deels omdat het voor mij goed is om uit mijn comfort zone te komen neem ik een aantal van deze opdrachten aan.

Ik moet eerlijk toegeven dat het vastleggen van een huwelijk iets heel bijzonders is. Een wildvreemd stel dat mij toelaat in hun leven om een dag verslag te mogen doen van een voor hen hele speciale dag.

Gelukkig ben ik in de positie om opdrachten die niet bij mij passen te weigeren en dit doe ik dan ook met regelmaat.

Ik bezoek netwerkborrels, probeer mijn social media te onderhouden om aan opdrachten te komen.

Hoe lang doe je dit werk al? Heb je een visie op opdrachtgeverschap?

Hoe verhouden de woorden Kunstenaar, Klant, Inkomen, Toewijding, Inspiratie, Dienstbaarheid en Betrokkenheid zich met elkaar? Verandert die visie naarmate je langer bezig bent?

Op papier ben ik nu 3 jaar officieel aan de slag als zelfstandig fotograaf, ik fotografeer al wat langer.

Ik ben nooit gaan fotograferen met als doel inkomen.

Ik ben gaan fotograferen uit een innerlijke onrust die mijn hele leven beheerste. Ik heb een sterke behoefte aan expressie. Al vanaf ik heel jong ben, ben ik al bezig met vorm geven. Klassiek ballet heeft aan de basis van alles gelegen, daarna volgde theater, schilderen, tekenen en uiteindelijk fotografie. Het heeft mij gegrepen en niet meer losgelaten.

Dat ik nu mijn brood verdien met de fotografie is fantastisch maar ook dubieus...het voelt soms wel eens als verraad. Ik ben soms bang dat ik een concessie heb gedaan waarvan ik zei dat ik het nooit zou doen...

Ik beschouw mijzelf als ondernemer omdat ik diensten verleen waar ik een financiële vergoeding voor krijg. Daar houdt het dan ook op. de zakelijke aspecten van alles boeien mij totaal niet. Ik snap de zakelijke regels, kan ze toe passen, maar ben het liefste alleen maar aan het doen wat ik echt fijn vindt: dingen mooier maken.

Hopelijk is dit nog steeds de insteek over 10, 20, 30 jaar en kan ik het idee laten varen dat ik mijzelf soms verloochen door een vergoeding voor mijn werk te ontvangen. Ik weet dat er collega's zijn die vinden dat ik mijzelf hiermee te kort doe, maar goed, that's me!

Kun je iets vertellen over de sfeer van de fotografiewereld waarin jij je begeeft? In Almere, of breder. Helpen de fotografen elkaar of is er juist veel concurrentie?

Concurrentie bestaat niet, zeker niet in een beroep als dit waarin juist ieders eigen stijl en expertise de verkooptool is.

In Almere ken ik momenteel zo'n twaalf fotografen die ieder hun eigen kracht hebben. Ik heb niet het gevoel dat we in elkaars vaarwater zitten en beschouw ze zeker niet als een concurrent. Ik vind het juist heel fijn om contact te hebben met deze fotografen om te horen waar ze mee bezig zijn, nieuwe ontwikkelingen bespreken en gewoon fijn met elkaar te kunnen sparren!

Je hebt het initiatief genomen om maandelijks culturele ondernemers uit te nodigen voor een netwerkborrel. Kun je daar iets over vertellen? Wat is daarbij je ambitie?

De oorspronkelijke gedachte achter de Let's Meet Almere borrel is een hele egocentrische. Ik had behoefte aan rug-gespraak en contact met andere creatieve ondernemers. Ik bezocht al genoeg zakelijke netwerkborrels waarbij de voornaamste insteek toch het leggen van contacten en het genereren van handel is. Hier was ik niet naar op zoek en ik hoopte dat er meer ondernemers waren die net als ik behoefte hadden aan wat dieper contact, vandaar de

maandelijkse borrel. Tot nu toe is de opkomst heel wisselend. Op een goede dag zitten we met 25 man, op een minder goede dag met zijn vieren. Ik hoop dat meer mensen deze borrel zien als een aanvulling op hun netwerkborrels.

Het zou fijn zijn als we een grote groep van creatievelingen kunnen mobiliseren en elkaars sterke kanten kunnen benutten, maar vooral ook van elkaar kunnen leren!

Je maakt ook tijd vrij voor vrij werk. Kun je daar iets over vertellen?

Vrij werk is heerlijk en broodnodig. Ik doe heel veel kortstondige vrijwerkopdrachten die ik tussen mijn lopende opdrachten door uitvoer. Deze opdrachten beschouw ik als studiemateriaal.

Daarnaast heb ik een aantal projecten lopen die veel tijd in beslag nemen en pas na een langere periode publiceerbaar zijn. Dit zijn projecten waar een wat uitgebreidere thematiek achter zit.

Een van de projecten waar ik nu nog steeds midden in zit is het project: "View from the Loo". Op elk toilet waar ik kom probeer ik indien mogelijk een foto te nemen met een 50mm lens zittend, vanaf de toiletpot. Gedachte erachter is dat er een serie ontstaat die laat zien wat ik zag toen ik op het toilet zat. Het toilet moment is voor veel mensen

een “gedachten op 0”-moment. Maar welk uitzicht past het mooiste bij een “gedachten op 0”-moment?

Verder gaat volgende week het project: “The Darkside of household” van start. Een fotoserie die de duistere kant van het huishoudelijke leven laat zien. Contrasten komen hierin centraal te staan. Iets wat eigenlijk in al mijn foto’s centraal staat.

Mijn doel is om meer en grotere vrij werk projecten op te starten en af te ronden. Projecten waar ik zelf mijn gram uit haal, ongeacht of het commercieel is of niet.

Schilderlessen - door Marianne Alting

Essentie in mijn werk is het experiment met materiaal en ideeën. Mijn werkmethode verandert evenals mijn materiaalgebruik. Deze houding geef ik door in mijn lessen. Mijn lesgroepen in Zeist bestaan uit mensen tussen de 50 en 75 jaar die met plezier schilderen.

Vanaf 1994 geef ik schilderlessen in Zeist, eerst ook aan kinderen, nu alleen nog maar aan volwassenen.

Lesgeven heeft voor mij het criterium dat ik zelf ook uitgedaagd moet worden. De uitdaging zit in het zoeken naar de thema's. Maar ook in hoe breng ik de opdracht over en wat zal er gebeuren. Dit blijft steeds weer spannend. Ieder jaar is het weer een hele klus om leuke uitdagende opdrachten te bedenken.

Ik durf in groepen die al lang bij mij komen opdrachten te geven die voor mij zelf ook nog veel vragen hebben.

Vorig seizoen wilde ik graag 10 lessen met materialen werken. Ik heb het genoemd *materie schilderen*.

De animo van de deelnemers was groot, maar ze vonden het wel moeilijk. Thuis hadden ze overal rommel liggen, die ze moesten verzamelen voor de lessen. En dan ook nog alles iedere keer weer meenemen.

Voor niemand was het vanzelfsprekend om met allerlei materialen te werken. Als je schildert orden je anders dan wanneer je met materialen een werk opbouwt en dan weer gaat reageren, het is vergelijkbaar met collages maken.

Met materialen, ideeën, waarneming en ervaringen samenvoegen. Een werk is geslaagd als de combinatie van beelden en materialen samenwerken.

We hebben gewerkt met karton, allerlei papiersoorten, textiel, draad, jute, stroken papier en een werk van hout gemaakt. Kortom iedere les weer een hele uitdaging om er wat van te maken. Het moest steeds in 2 ½ uur gebeuren. Het proces was zeer intensief door de andere aanpak, het steeds weer zoeken naar combinaties in materiaal. Voor mij was het ook spannend omdat ik heel goed besepte dat dit een totaal andere werkwijze was. Het idee van terug naar de kleuterschool moest overwonnen worden. Achteraf hebben we geconcludeerd dat het leuk en inspirerend was om iets heel anders te doen en er zijn mooie werken gemaakt.

Expositie 3 mei t/m 12 juni 2013

Nancy van Overveldt

Anita de Harde

Andreas Goewie

Marjolein van Lubeck

Stefan Damman

Provinciehuis Flevoland

De KVF exposeert in het Provinciehuis

Provinciehuis / Visarenddreef 1 /Lelystad

Opening vrijdag 3 mei, 15.30 uur

Vanaf 3 mei t/m 12 juni exposeren vijf kunstenaars van de Kunstenaars Vereniging Flevoland in het Provinciehuis in Lelystad. Vier schilders en een edelsmid, drie vrouwen en twee mannen, drie Lelystedelingen en twee Almeerders. Expressie is wat deze kunstenaars bindt, al heeft de uitwerking van die expressie vijf duidelijk verschillende vormen gekregen.

Nancy van Overveldt heeft een groot deel van haar leven in Mexico gewoond en is daar wereldberoemd. Het warme klimaat zit in haar werk, de muziek is bijna hoorbaar in de kleuren en de vormen die ze gebruikt. *Andreas Goewie* heeft een succesvolle carrière gehad in de mondiale modewereld en was daar alom geëerd en veelgevraagd. Het heeft nu tijd gemaakt voor een tweede carrière, als vrij kunstenaar. Hij zoekt de expressie in de gezichten die hij schildert. Verstilde ogen met daarachter een storm aan gedachten en gevoelens. Expressie die op uitbreken staat. *Stefan Damman* was de schilder van het expressieve gebaar. De verf spatte er in zijn vroege werk als het ware af. Maar hij bewandelt de weg van kabaal naar leegte. Zijn werken zijn stiller geworden en landschappelijker - ruimte. *Anita de Harde* zoekt expressie in bewegingen, in houdingen van mensen. Kleine verschuivingen in licht, door de veranderde stand van een schouder of een heup, maken dat het lichaam iets anders uitstraalt. Nonverbale taal. *Marjolein van Lubeck* maakt sieraden. Haar werken zijn dienstbaar en komen tot volle *wasdom als ze gedragen worden. Dan springt de expressie pas goed in het oog. Niet van het sieraad, maar van de stralende draagster.*

Nieuw Verleden

Kunstroute door Flevoland

Nieuw Verleden - nieuwe werken

zaterdag 18 mei - start 14.00 uur

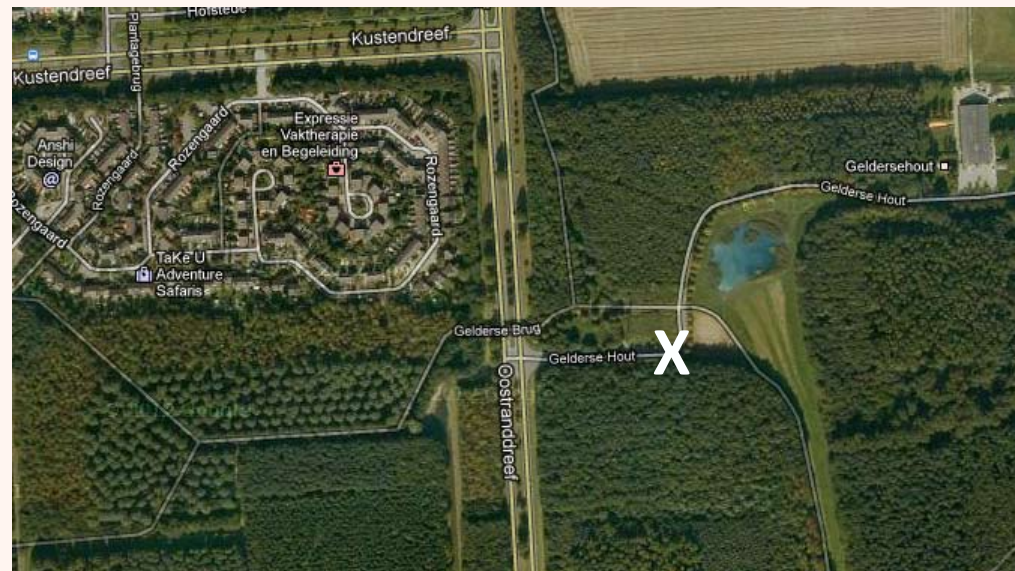
Op zaterdag 18 mei organiseert de KVF een wandeling langs de nieuwe werken van de kunstroute Nieuw Verleden. Zoals bekend is Nieuw Verleden een kunstroute langs het lange afstandswandelpad Het Pionierspad. De werken die worden geplaatst, worden aan de grillen van de natuur overgeleverd. Op die manier ontstaan er overgroeide en soms vervallen kunstwerken. De KVF is in 2006 begonnen met de eerste vijf werken. Inmiddels staan er meer dan dertig. We proberen jaarlijks nieuwe werken aan de route toe te voegen.

Op 18 mei maken we een wandeling langs de nieuwe werken. Die zijn gemaakt door Ninette Koning, Merijn Tinga, Henk de Lange, Michel Bongertman en Freya Lenger.

De kunstwerken staan op verschillende locaties, het Pionierspad is ook een lang pad - van Steenwijk naar Muiden. De vijf nieuwe werken komen te staan in het Gelderse Hout, op een weiland aan de dijk en in het Schokkerbos. De wandeling die we maken, is dan ook een wandeling in etappes! We gaan met de auto van de ene locatie naar de andere.

We starten om 14.00 uur in het Gelderse Hout in Lelystad. De ingang van het Gelderse Hout ligt aan de Oostranddreef. Daar gaan we langs de werken van Ninette Koning en Merijn Tinga.

Naar verwachting rijden we rond 15.00 uur naar het Schokkerbos. Rond 15.30 uur vervolgen daar de wandeling langs de werken van Michel Bongertman en Freya Lenger.

Het Gelderse Hout, Lelystad

We parkeren de auto op de Oud Emmeloorderweg. Dat is het best te bereiken als je op de Schokkerringweg bij Schokland de Keileemweg opgaat. Dan rijd je door het Schokkerbos tot aan de Oud Emmeloorderweg. We maken dan de wandeling rond Oud Emmeloord, waar we de werken van Frea en Michel tegenkomen, en ook nog een werk van oud KVF-er Bert Otten.

Rond 16.15 uur rijden we een klein stukje terug, naar het land van Hans en Marian van der Klundert, Ketelmeerweg 5. Daar lopen we dan een klein stukje over het land naar het werk van Henk de Lange. Daar vlakbij staat ook het werk van Willem Hoogeveen, *Museum van Geertje*. Die heeft voor deze gelegenheid nieuwe tekeningen gemaakt.

Daar staat ook de tafel met drankjes en hapjes om de kunstroute te vieren.

Ketelmeerweg 5

De wandelingen langs nieuwe werken van Nieuw Verleden worden doorgaans goed bezocht. Honderd mensen is geen uitzondering. We hopen op veel mensen. Wilt u komen, laat het ons weten!
Via heinwalter@tiscali.nl

TOT 18 MEI!!!

Nieuw Verleden is mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van de provincie Flevoland, de gemeente Lelystad en de gemeente Noordoostpolder. De KF werkt samen met Staatsbosbeheer, Het Flevo-landschap, Natuurmonumenten en Hans van der Klundert.

KORT NIEUWS/ AGENDATIPS

Let's Meet Almere

Op 8 mei, om 20.00 uur, is er weer een netwerk bijeenkomst van culturele ondernemers/kunstenaars etc. in Café Den Enghel, in Almere Stad.

Let's Meet Almere is een initiatief van een aantal jonge Almeerse kunstenaars en culturele ZZP'ers om elkaar te leren kennen. Er zijn inmiddels een aantal bijeenkomsten geweest, soms druk bezocht (25 of meer), soms wat minder (10 of minder). Het zijn vrijblijvende bijeenkomsten, drankjes op eigen rekening, waarbij het gesprek aan de stamtafel wordt gevoerd.

De bijeenkomsten zijn maandelijks en worden via o.a. via Facebook bekend gemaakt.

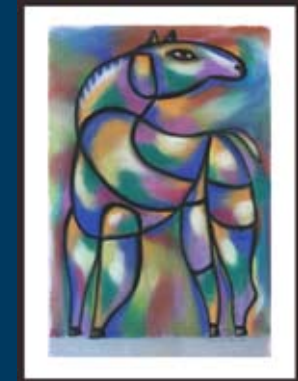
Cultuur als motor van de economie is een Almeers initiatief om het culturele veld van Almere te verbinden met de politiek en het bedrijfsleven.

Er worden regelmatig bijeenkomsten georganiseerd.

Er is nu een website in ontwikkeling waarbij alle culturele ZZP'ers van Almere te vinden zullen zijn. Iedereen die zich aansluit krijgt een eigen pagina ter beschikking die zij/hij zelf kan onderhouden. Vormgevers, beeldend kunstenaars, muzikanten, architecten, om enkele disciplines te noemen. Interesse? Neem contact op met heinwalter@tiscali.nl

FACEBOOK VEILING

Vanaf zaterdag 27 april t/m 1 mei 20.00 uur kan er op Facebook geboden worden op het werk 'Paard'.
ingelijst 90 x 120 cm,
pastelkrijt

Dit is alweer de vierde Facebookveiling van een kunstwerk van Hein Walter. Die veilingen blijven de komende tijd maandelijks plaatsvinden. Het eerste werk, een groot kleurrijk werk van 90 x 120 cm, mooi ingelijst, met de titel 'Lessen in zelfomhelzing' ontlokte aan vier mensen een bod. Het werk werd uiteindelijk voor € 230 verkocht. De tweede voor € 225,-.

Het derde voor € 175,-

Op woensdag 1 mei 20.00 uur zal de hamerslag worden gegeven. Wie op dat moment het hoogste bod heeft gedaan, kan zich eigenaar noemen.

De biedingen gaan in stappen van € 25,-

Nog geen vriend van Hein Walter?

Ga naar: <http://www.facebook.com/hein.walter>

29 mei wordt het vijfde werk aangeboden. Dan kan er tot woensdag 1 juni, 20.00 uur geboden worden.

Materiekunst van Loes Plant in kunstuitleen Lelystad

Heel bijzonder, die materiekunst te leen in de kunstuitleen en het collectieteam is trots op deze vondst. Loes Plant zelf over haar werk: "Verval, aftakeling en de binnenkant der dingen houden me vooral bezig". Zij is creatief therapeut, beeldhouwer en plastisch vormgever in klei. Loes probeert haar eigen emoties en die van anderen om te zetten in beelden. Haar voorkeur gaat uit naar aarde en weefsels, met name katoen. Met deze aarde wordt Loes op zeer contrasterende wijze geconfronteerd vanuit haar beide ateliers: uitgestrekte landerijen in het Groningse Vlagtwedde en een leisteengebergte in Quinta da Silva in Portugal. Letterlijk is de neerslag, de aarde van deze beide plekken terug te vinden in Loes Plant haar kunstwerken. Uiteenlopende kleuren, licht en klimaat, dikke lagen verf, zand, stoffen met een reliëf en een opvallende textuur, dat is wat deze vrije, spontane en expressieve kunstvorm ons kijkers laat zien. Kijk voor meer foto's op de website. De kunstwerken hebben een formaat van 80x80 cm.

Nieuwe Websites van kunstenaars

www.heinwalter.nl

Hij is nog niet helemaal gevuld, (met name poëzie is nog heel wat werk te uploaden) maar er is al een heleboel te vinden aan projecten/poëzie/schilderijen, samen al heel veel cultureel geheugen van Flevoland.

www.baltuswigersma.nl

Baltus Wigersma heeft zich de laatste jaren bezig gehouden met digitale druktechnieken. Illustratieve en theatrale tekeningen geschikt voor o.a. kinderboeken.

www.glassart.nl

Jan van Koningsveld maakt kunst met glas. Op verschillende manieren. In opdracht, te koop, en ook te huur.

Website tip:

<http://www.leveninhetvierkant.com>

Dit is al een wat ouder project, uit 2005, over het dorp Nagele, door Birthe Kohmanns. Filmpjes en interviews van bewoners van Nagele die vertellen over hun dorp, over de geschiedenis van Flevoland.

KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND	www.flevokunst.nl	LOODS 32 - LELYSTAD	www.loods32.com
KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND	www.nieuwverleden.info	NIEUW LAND ERFGOEDCENTRUM – LELYSTAD	www.nieuwlanderfgoed.nl
MUSEUM DE PAVILJOENS - ALMERE	www.depaviljoens.nl	STICHTING ORGACOM – LELYSTAD	www.orgacom.nl
CORROSIA! – ALMERE	www.corrosia.nl	STICHTING DE BARAK – LELYSTAD	www.debarak.nl
DE KUNSTLINIE – ALMERE	www.dekunstlinie.nl	DE KUBUS – LELYSTAD	www.dekubuslelystad.nl
STICHTING DE ZIJDERUPS – ALMERE	www.dezijderups.nl	HET FLEVO-LANDSCHAP –LELYSTAD	www.flevo-landschap.nl
DE MUREN VAN.... – ALMERE	www.demurenvan.nl	UITGAST	www.uitgast.nl
BG 22 24 - ALMERE	www.bg-22-24.nl	FIEVOLANDSE THEATERVERENIGING JTL	www.jtl-theater.nl
CASLA – ALMERE	www.casla.nl	KAMERKOOR LELYSTAD - LELYSTAD	www.kamerkoorlelystad.nl
De WITTE OLIFANT - ALMERE	www.opleidingdewitteolifant.nl	LAK (Lelystadse amateur kunstenaars)	www.atelierdeveste.nl
ART LOCA	www.artloca.nl	MUSEUM NAGELE – NAGELE	www.museumnagele.nl
EINDIG LAAGLAND	www.eindiglaagland.nl	MUZISCH CENTRUM – EMMELOORD	www.muzischcentrum.nl
AIR BRUSH – ALMERE	www.airbrush-almere.nl	JONGEREN POPPODIUM - EMMELOORD	www.de-klos.nl
KUNST EN ZO (GRETA VERDUIN) - ALMERE	www.kunst-enzo.nl	DE VERBEELDING – ZEEWOLDE	www.deverbeeldingzeewolde.nl
VERENIGING ALMERE 2018 - ALMERE	www.verenigingalmere2018.nl	HOTEL VAN SAAZE – KRAGGENBURG	www.hotelvansaaze.nl
DE NIEUWE BIBLIOTHEEK - ALMERE	www.denieuwebibliotheek.nl/agenda	NATUURMONUMENTEN – KRAGGENBURG	www.natuurmonumenten.nl
FLOWLAND – ALMERE	www.flowland.nl	DANSCENTRUM ARTISTIQUE	www.danscentrumartistique.nl
SCHUTZ ENSEMBLE - ALMERE	www.schutzensemble.nl	KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE	www.kunstindeopenbareruimte.nl
DE VOETNOOT, CREATIEVE ENERGIE– ALMERE	www.devoetnoot.nl	KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE	www.flevolanderfgoed.nl/home/kunst.html
STICHTING BUITENSTAD - ALMERE	www.buitenstad.nl	DE GESCHIEDENIS VAN FLEVOLAND	www.flevolandbovenwater.nl
STAD EN NATUUR - ALMERE	www.stadennatuur.nl	APOLLO ENSEMBLE	www.apollo-ensemble.nl
THEATERGROEP SUBURBIA - ALMERE	www.theatergroepsuburbia.nl	XL DE ATELIERS – DRONTEN	www.xldeateliers.nl
THEATERGROEP ONGEREMD - ALMERE	www.theatergroepongeremd.nl	KUNSTRAAD DRONTEN- DRONTEN	www.kunstraaddronten.nl
DE BONTE HOND - ALMERE	www.bontehond.net	FLEVOKU(N)STBOULEVARD	www.flevokunstboulevard.nl
THEATERGEZELSCHAP VIS À VIS - ALMERE	www.visavis.nl	KUNSTEDUCATIE	www.kunsteducationetwerk.nl
JEUGDTHEATER HET BLAUWE HUIS - ALMERE	www.hetblauwehuis.nl		

SCHOUWBURG IN DRONTEN: www.meerpaal.nl
SCHOUWBURG IN ALMERE: www.schouwburgalmere.nl
SCHOUWBURG IN LELYSTAD: www.agora-lelystad.nl
SCHOUWBURG IN EMMELOORD: www.theater-voorhuys.nl

Galerie ART nivo - ALMERE www.artnivo.nl
HET KUNSTHUIS – ALMERE www.hetkunsthuis.nl
GALERIE ALOSERY - ALMERE www.aloseryart.nl/applicatiePagina.php
AIS ART – ALMERE www.ais-art.nl
BUREAU VOOR KUNSTPROJECTEN – ALMERE - www.kunstprojecten.nl
DO GALLERY - ALMERE www.dogallery.nl
KUNSTUITLEEN – LELYSTAD www.kunstuitleen-flevoland.nl
KUNSTUILEEN DE VESTE - LELYSTAD www.atelierdeveste.nl
KUNSTHUIS CALLIOPE – LELYSTAD www.kunsthuiscalliope.nl
HIVA OA ART GALLERY - LELYSTAD www.hivaoa.nl
GALERIE AAN DE AMSTEL - DRONTEN www.aandeamstel.nl
KUNSTUITLEEN – EMMELOORD www.kunstuitleenemmeloord.nl
GALERIE KIK – EMMELOORD www.galeriekik.nl
GALERIE DE PAARDENSTAL - ESPEL www.galeriedepaardenstal.nl

Cunst